

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

K Ö Z L Ö N Y E.

Kiadó:

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Szerkesztő:

Bedő Albert.

Megjelenik minden hónapban.

Harminczadik évfolyam. II. füzet.

1891. február hó.

Előfizetési díj egy évre 8 frt. Az Országos Erdészeti Egyesület azon alapító tagjai, kik legalább 150 frt alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is a 8 frt évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Oly alapító tagok, kik 150 frtnál kevesebbet alapítottak 3 frt kedvezményi árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapestben, Lipótváros, Alkotmány-utca, 10. szám. II. emelet.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltetnek.

Az apácza-gyaponecz rovar a bajorországi erdőkben.

Irta: Fekete Lajos, m. kir. erdőtanácsos és akadémiai tanár.

E lapok mult évi folyamának IX. füzetében Pitroff Kornél ismertette meg olvasó közönségünkkel az apácza-gyaponecznak a mult évben történt nagyobb mérvű fellépését a bajorországi erdőkben s egyszersmind megemlékezett az ezen lepke hernyója által Kelet-Poroszországban 1852- és 1853-ban okozott roppant károkról is.

Jelen czikk írója a mult évi szeptember hóban a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi ministeriumtól megbízatást nyervén a Bajorországban az apácza-gyaponecz által okozott károk megszemlélésére és az ellene foganatosított irtási módok tanulmányozására, jónak látja a helyszini szemle

eredményét és az ott gyűjtött adatokat szakközönségünkkel röviden megismertetni.

Az 1888., 1889. és 1890-ik években a német birodalomnak különböző vidékeiről, valamint Ausztria-Magyarországnak a német birodalom szomszédos tartományából eredtek hírek az apácza-gyaponcz hernyójának a rendesnél nagyobb mennyiségben való megjelenéséről, sőt tömeges fellépéséről is; de utóbbi csak kisebb területekre szorítkozott és sok helyen (pl. Felső-, Közép- és Alsó-Frankenben és Pfalzbán) részint irtási műveletek, részint pedig a természet közbelépése s állítólag a gyelme-legyek (Trachinák) és bizonyos gombabetegség tömeges fellépése által már megszüntnek tekinthető. Ellenben Ober- és kisebb mértékben Nieder-Bayern közigazgatási kerületekben, hol a bajt csak 1889-ben, sőt a legtöbb helyen tulajdonképen csak 1890-ben vették észre, midőn a hernyó már nagyban kezdett pusztítani, máris nagy lúcz- és erdei fenyves területek vannak kopárrá rágva, még nagyobbak félig lerágva és még sokkal nagyobbak petével megrakva. Példaképen felhozom, hogy Ober-Bayernben, hol a kincstári erdők 283.000 hektárt tesznek ki, ezekből a múlt évben meg volt támadva 10.000 hektár, ebből megint kopaszra rágva 2000 hektár; a lepke-észlelésből pedig következik, hogy a jelen évben valószínűleg erősen meg fog támadtatni mintegy 9000, mérsékelten mintegy 14.000 hektár. Ki kell itt emelnem, hogy ezek az erdők mindnyájan a bajor síkságon és az azzal szomszédos csekély emelkedésű dombos vidéken terülnek el, a hol valaha fenyővel kevert lombfa-erdők állottak.

A Münchenben a tél folyamán a petéknek a szobában való kikeltése utján tett észleletek azt mutatták, hogy a kis hernyók igenéltrevalók, nem betegesek; tehát a jelen évben nagy, hernyókozta katasztrófától tartanak.

A hernyó irtására és terjedésének megakadályozására csak az állami erdőkben tettek Ober- és Niederbayern közigazgatási kerületekben nagyobb mérvű intézkedéseket, melyek Ebersberg, Anzing, Forstenried, Perlach, Sauerlach és Höhenkirchen erdőhivataloknak 9000 hektárnyi megtámadott területén az 1890-ik év szeptember végéig közel 65.000 márkába kerültek. Niederbayern kerület müncheni erdőhivatalának 670 hektárnyi megtámadott területén, melyből csak 37 hektár volt a múlt évben kopaszra rágva, sokkal belterjesebben eszközölték az irtást; úgy hogy ezen az aránylag kis területen annak költségei múlt szeptember végéig 46.756 márkára, tehát hektáronként 70 márkára emelkedtek. Ebbe az összegbe a kopaszra rágott állabok, illetve egyes fák döntésének és meghántásának költsége is bele van foglalva.

A müncheni erdőhivatalhoz tartozó Dürnbacher-Forst a legalkalmasabb terület annak megítélésére, hogy az eddig alkalmazott irtási és elszigetelési módok által mily mértékben képes az emberi erő az apácza gyaponez által okozott kárt meggátolni, illetve mérsékelni. Itt csak a múlt évben tűnt fel a nevezett hernyó pusztítása, még pedig mint rendesen szokott, az erdőség belsejében, vágatási korukhoz közel álló erdei- és lúczfenyő-állabokban. Feltűnő a megtámadott erdőkben általában, hogy a lúczfenyő erősebben le van rágva, mint az erdei fenyő. Tisztán felismerhető ez ott, a hol a két fanem együttesen fordul elő; úgy hogy az erdei fenyőnek rendesen még van a csúcsa közelében annyi zöld levele, hogy megmaradása abban az esetben biztosítva volna, ha a következő nyáron a hernyó megkimélné; míg ellenben a lúczfenyők csúcsuk hegyéig le vannak kopasztva, s újra kizöldülésükhöz semmi remény sincs.